

ՍՅԵԱՆԱՅ ԼՃԻՆ ԱՐԱՄԵՐԷՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պ. Ա. Ի. Պորխով Ռուսաստանէն եւ Պ. Տիւ-
փոն-Սոմմէն Փարիզէն կարդացին այս կրկնակ ար-
ձանագրութիւնը, որ կը բաղկանայ երկու օրինակ-
ներէ, չորսական տող:

1 Արտաշէսայ	1 Արտաշէս
2 m.l.k. b.r. z.i.	2
3 Զրիտը խալաս	3 Զարեհի(արշիմ)արաց
4 կամ բինիտ (ա)	4 հսս ծածածները

Այսպէս կարդացած է արամերէնի ծանօթ մաս-
նագէտ Փրոֆ. Տիւփոն-Սոմմէն, իսկ Պ. Պորխով
մեկնած է առաջին օրինակին չորրորդ տողը՝ «ձու-
կը հոս որսաց», արամերէն **բ** դիւրը **ն** կարծելով
եւ բառը սառ կարգաւորով, որ ձուկ ըսել է:

Երկրորդ տողը, ուր կան հետեւեալ նշաններ՝
m.l.k. b.r. z.i., չէ կարդացուած: Պ. Պորխով ը-
սած է որ անոնք վաղնջական նշաններ են հայկա-
կան (արամերէն տառերով), պահուերէնի նման
շարժափարանիչեր: Ըստ իս, ան շատ մօտեցած է
շարժարտութեան, եւ քաջալերուած իր այս կարծի-
րէն, պիտի փորձեն կարգաւ երկրորդ տողը:

Գիտենք որ հակամանէսեան չըմանէն վերջ,
արամերէն լեզուն տարածուած է արեւմտեան Ա-
սիոյ մէջ. բայց աւելի քան լեզուն՝ արամերէն գե-
րերը ընդհանրացած են: Պարսկաստանի մէջ զը-
րադաշտական լեզուն եւ կրօնքը միշտ գոյութիւն
ունեցած են, իսկ արամերէնը մասամբ միայն հոն
մուտք գտած էր:

Երկրորդ տողի առաջին բառը անտարակոյս
melek բառն է, որ կը նշանակէ արքայ: Յաջորդ
երկու վանկերու մասին պիտի առաջարկեմ կար-
դալ « bētezi, այն դանդիկ բառը, որ ըսել է բարձր
(վէհ) եւ արմատը մեր քարձը բառին: Ուրիմն եւ
կարելի է ամբողջացնել ընթերցումը արձանագրու-
թեան. «Արտաշէս, մեծ արքայ, Զարեհի (որ-
դին) որսաց հոս ծածածները»:

Մէկ առարկութիւն միայն կարելի է: Եւ
վանկերը իրարմէ գիշ մը հետու են մէկ բառ կազ-
մելու համար: Նշմարած եմ որ այս արձանագրու-
թեան քանդակութիւնը անկանոն է: Առաջին օրի-
նակին չորրորդ տողին մէջ երեք բառ եւ երկրորդ
օրինակին երրորդ տողին մէջ երկու բառ իրարու
կցուած են, ինչ որ ներելի չէ: Քանդակչին յան-
ցանք չգտնելու համար, ըսենք որ տողերու հաւա-
սարաչափութեան միայն խնամք տարուած է այդ
պարագային:

Վերջացնելու համար կ'ուզեմ յիշել որ «խա-
լաս» բառը որոշմը ըսել չէ, այլ քաշել, հանել,
ազատել, փրկել: Ինչպէս՝

Քրկրորդումն Օրինաց	25·9	Հանցէ զհօշիկ
Ծառի	20·2	Ի բաց հան
Սաղմոս (մեր 59·7)	60·7	Փրկել

Արարերէն ալ կ'ըսեն «խալաս», իսկ մեր հի-
ները ըսած են յաճախ «խալըսեցայ»:

Ամփնքս

ՆՈՐԱՅՐ Ե. ՎՐՈՅՐ